

Muusikateadusliku elu kroonikat 2011/2012

Koostanud Anu Veenre, EMTSi sekretär

Eesti Muusikateaduse Selts

Hooaeg 2011/2012 oli EMTSile 20. tegevusaasta. Seltsi majandusaasta aruande lõpul, 2012. aasta 30. septembri seisuga oli seltsil 80 liiget.

21. novembril 2011 toimunud seltsi üldkoosolekul pandi hääletusele mõned muudatused seltsi põhikirjas. Seoses seltsi liikmete arvulise suurenemisega tegi juhatus ettepaneku muuta põhikirja punkti 4.9, mis puudutab kvoorum nõuet üldkoosolekute otsustusvõimelisuse osas. Et seltsi üldkoosolek oleks otsustusvõimeline, pidi selles seni osalema või olema esindatud üle poole seltsi hääleõiguslikest liikmetest. Nüüdsest on selleks 2/10 seltsi liikmete koguarvust. Teine olulisem muudatus puudutas seltsi juhatuse volituse kestust (põhikirjas punkt 5.2). Varasema kahe aasta asemel määrati selleks kolm aastat, mis on mittetulundusühingute praktikas kõige levinum volitusaeg. Seltsi põhikirjaga saab tutvuda ka EMTSi kodulehel www.muusikateadus.ee. Samal koosolekul toimusid ka juhatuse valimised eelolevaks volitusperioodiks (2011–2014). Varasemast koosseisust jätkavad viieliikmelises juhatuses tööd Toomas Siitan (esimees), Kerri Kotta (aseesimees), Maarja Kindel ja Anu Schaper. Juhatusesse soovis end taandada Kaire Maimets-Volt, kelle asemele valiti uueks juhatuse liikmeks Allan Vurma. Hääletuse tulemusel uuenes ka seltsi revisjonikomisjon, varasemate liikmete Raili Sule (revisjonikomisjoni esimees) ja Lilian Langsepa kõrval kuulub sellesse nüüd ka Eerik Jõks.

Seekordne Leichter'i päev, mis toimus samuti 21. novembril, oli pühendatud kahe eesti muusikateadlase, Anu Kõlari ja Kristel Pappeli 50. sünnipäevale. Kavas oli neli ettekannet: „Mälestused ja/või arhiivid nõukogudeaegse kirikumuusika allikana“ (Anu Kõlar), „Herbert ja Asta Kuurme elutööst“ (Maile Pent, Anu Kõlari juhendatav magistrant), „Ooperilavastus muusika- ja teatriateaduse piiril“ (Kristel Pappel; ettekanne oli pühendatud Joachim Herzi mälestusele) ning „Etüüd Hanno Kompusest ja Rahel Olbreist“ (2011. aasta kevadel muusikateaduse magistrantuuri lõpetanud Maarja Kindeli ja tantsu-

uurija Heili Einasto ühisettekanne, mõlemad Kristel Pappeli juhendatavad). Ettekannetele järgnes juubilaride õnnitlemine EMTA ooperistuudios.

2.–4. veebruarini 2012 toimus EMTA ruumides rahvusvaheline muusikaloo konverents „New Music in History Writing and New Approaches to Writing Music History“, mille korraldasid ühiselt Eesti Muusikateaduse Selts ja Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia muusikateaduse osakond. Korralduskomiteesse kuulusid prof. Toomas Siitan (EMTSi esimees), prof. Urve Lippus (EMTA muusikateaduse osakonna juhataja), dots. Kristel Pappel ja dots. Anu Kõlar; konverentsi sekretär oli Anu Veenre. Konverentsi ettekanded hõlmasid kaht omavahel seotud teemade ringi: (1) võimalusi viimaste aastakümnete muusika kaasamiseks muusikaloo kirjutusse ja (2) uusi muusikaloo uurimissuundi laiemalt (uued teemapüstitused, meetodid). Kavas oli 24 ettekannet, sh. 7 eesti muusikateadlastelt (Heidi Heinmaa, Anu Kõlar, Liisi Laanemets, Urve Lippus, Kristel Pappel, Anu Schaper, Anu Veenre). Konverentsi peaesineja oli prof. Jim Samson (Royal Holloway, Londoni Ülikool). Teised esinejad: Elke Albrecht (Viini Ülikool), Alf Arvidsson (Umeå Ülikool), Beata Baublinskienė (Leedu Heliloojate Liit / Riiklik Ooperi- ja Balletiteater), Ieva Gintere (Jāzeps Vitolsi nimeline Läti Muusikaakadeemia), Olli Heikkinen (Tampere Ülikool), Walter Kreyszis (Saskatchewan Ülikool / Viini Ülikool), Jānis Kudiņš (Jāzeps Vitolsi nimeline Läti Muusikaakadeemia), Martin Knust (Stockholmi Ülikool), Vesa Kurkela (Sibeliuse Akadeemia), Mark Lawrence (Welshi Muusika- ja Draamakolledž / Londoni Linnaülikool), Martin Loeser (Greifswaldi Ülikool), Helena Tyrväinen (Helsingi Ülikool), Luk Vaes (Orpheuse Instituut / Haagi Klaverikool), Jonas Vilimas (Leedu Muusika- ja Teatriakadeemia), Andreas Waczkat (Göttingeni Ülikool), Justin A. Williams (Anglia Ruskini Ülikool, Cambridge).

Tartu päev toimus 14. aprillil 2012 taas Heino Elleri nim. Tartu Muusikakoolis. Ettekanded olid seekord muusikateooria ja etnomusikoloogia vallast. Esinesid Olli Väisälä (Sibelius Academy, „Telling the structural from the non-structural: Criteria and implications of analysis“), Mart

Humal (EMTA, „Schenkeri analüüs ja harmooniline kontrapunkt“), Aare Tool (EMTA, „Suurendatud kolmkõlast kolmes Eduard Oja soololaulus: uusriemanlik tõlgenduskatse“), Andrus Kallastu (EMTA, „Muusikaliste parameetrite mudel helilooja töövahendina“), Guldžahon Jussufi (Eesti Kirjandusmuuseum, „Kandle-Jussi jälgedel: Eduard Tubin ja Leida Idla“), Sandra Kalmann (EMTA, „Taarka improvisatsioonide viisidest“) ning ühise ettekandega Žanna Pärtlas ja Janika Oras (EMTA, Eesti Kirjandusmuuseum, „Seto traditsioonilise laulmismaneeri jäljendamise eksperimentid“).

2011. a. sügismatkast on juttu Res Musica 3. numbris.

Mõningaid väljaandeid 2011./2012. aastast

2009. aastal asutatud EMTSi ja EMTA muusika-teaduse osakonna aastaraamatu Res Musica kolmas number ilmus novembris 2011 ja see hõlmab muusikateooria-alaseid artikleid. Number põhineb 2010. aasta 15.–17. oktoobrini Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias peetud kuuenda rahvusvahelise muusikateooria konverentsi valitud ettekannetel. Konverentsi üldteemaks oli muusika hierarhiline analüüs, konkreetsemalt Schenkeri analüüsimeetod. Artiklid on inglise keeles ja eestikeelsete resümeedega, numbri toimetaja on Kerri Kotta. Artiklite autorid on L. Poundie Burstein, Patrick McCreless, Mart Humal, David Neumeyer, Ildar D. Khannanov, Cecilia Oinas, Stephen Slottow, Avo Sõmer ja Olli Väisälä. Ajakirja arvustuste rubriigis kirjutab Margus Pärtlas Leo Normeti raamatust „Симфонии Сибелиуса“ (Aleksandra, 2011), Andreas Waczkat artiklikogumikust „Arvo Pärt im Gespräch“ (koost. Enzo Restagno, Leopold Brauneiss ja Saale Kareda; Universal Edition, 2010) ja Anzori Barkalaja Ingrid Rütli raamatust „Muutudes endaks jääda“ (TEA Kirjastus, 2010).

2011. aasta detsembris ilmus Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia väljaandena raamat „Muutuste kümnend. EV Tallinna Konservatooriumist TRKks“. Kogumik keskendub keerulistele ülemineku-aastatele konservatooriumi ajaloos 1930. aastate lõpust kuni 1950. aastateni. Raamat põhineb suures osas mälestustel, mida on jaganud

konservatooriumi tooleaegsed tudengid, hilisemad tuntud muusikategelased, heliloojad, interpreetid: Neeme Laanepõld, Endel Lippus, Veljo Tormis, Ester Mägi, Leelo Kõlar, Eino Tamberg, Liida Selberg. Nende kõrval leiab kogumikust infot ka paljude teiste muusikaelu tegelaste kohta. Mälestused on raamatuks kirjutatud Urve Lippus ja temalt pärineb ka põhjalik avaartikkel muutustest üleminekuajal, mil Eesti Vabariigi Tallinna Konservatooriumist sai nõukogudeaegne Tallinna Riiklik Konservatoorium. Raamatu on toimetanud Anu Schaper ja kujundanud Maite Kotta.

2012. aasta kevadel ilmus sarjas „Das Baltikum in Geschichte und Gegenwart“ Austria-Saksa kirjastuselt Böhlau raamat „Encapsulated Voices: Estonian Sound Recordings from the German Prisoner-of-War Camps in 1916–1918“. Inglisekeelne kogumik sisaldab kokku kümmet uurimust Eesti ja Saksa teadlastelt, milles analüüsitakse eesti rahvusest sõjavangide helisalvestisi, mis pärinevad Esimese maailmasõja ajast. Salvestised, mis asuvad praegu kahes Berliini arhiivis ja millega algas töö 2006. aastal, sisaldavad eesti- ja venekeelset kõnet ning (rahva)laule. Materjali on analüüsitud ajaloolisest perspektiivist (sh. kogumisaktsiooni tagamaad, autorid: Jürgen-Kornelius Mahrenholz, Reinhard Nachtigal, Jaan Ross, Aadu Must ja Kadri Tooming), lingvistilisest ja folkloristika vaatepunktist (Pärtel Lippuse, Karl Pajusalu, Kristiina Rossi ja Arvo Krikmanni artiklid) ning etnomusikoloogia seisukohast (Janika Orase uurimus). Artiklikogumiku juurde kuulub ka CD kõnealuste salvestistega. Raamatu koostajaks, toimetajaks ja üheks autoriks on Jaan Ross.

Loetelu EMTA muusikateaduse osakonna varasematest publikatsioonidest on koos tutvustega üleval ka kooli kodulehel (www.ema.edu.ee) rubriigis „Publikatsioonid“. Nende muusikateadlaste publikatsioonid, kes osalevad Eesti ametlikes teadusprojektides ja/või töötavad õppejõududena kõrgkoolides, saab internetist kergesti kätte kas ETISE või konkreetsete kõrgkoolide aastaaruannetest.